

Vaarroute- Langs het Oosterdiep

We beginnen deze tocht in de jachthaven in het centrum van Veendam.

1. Voor we vertrekken kijken we nog even achterom. We zien de oude spoorbrug uit 1900 en daarachter een roodstenen gebouw. Dit was de Veendammer Elektrische Centrale, Hij werd gestookt met turf. Het is nu een zgn. broedplaats voor de kunst.

2. Langs het kanaal zien we aan de wegkant meerdere grote herenhuizen uit de 19^e en begin 20^e eeuw. Ze zijn gebouwd door bekende Veendammer industriëlen

3. We passeren de oudste brug van Veendam, de "Sarabrug" genoemd naar "Ol Soartje" een vrouwtje dat op de hoek bij de brug in een klein huisje woonde.

4. Rechts van ons de Katholieke kerk, dit is een zogenaamde "Waterstaatskerk" en is gebouwd in 1845. Protestanten weigerden om de vroegere "Roomse" kerken te verlaten. De overheid gaf toen financiële steun voor het bouwen van nieuwe kerken onder toezicht van Rijkswaterstaat.

5. Wij zijn bij de Middelste Verlaat om te schutten. Doordat Westerdiep en Oosterdiep over een klein stukje samen zijn gevoegd kon met 1 sluis worden volstaan. Het voormalig sluishuis, waarin nu een restaurant is gevestigd, stamt uit de zeventiende eeuw.

6. We varen nu in Wildervank en zien al gauw links de prachtige "Villa de Molen. Twee bruggen verder zien we op de hoek bij een wijk de mooi gerestaureerde voormalige directiewoning van de vroegere houtzagerij Meihuizen uit 1862.

7. Iets voor de volgende brug zien we rechts een winkelpand met een voorgevel in Art Nouveaustijl. Oorspronkelijk gebouwd in 1872 werd het pand verbouwd in 1910 waarbij de eigenaar zijn naam in de gevel liet aanbrengen.

8. Bij de gele basculebrug zien we rechts het winkelcentrum van Wildervank. Links van ons aan beide zijden van de brug 4 herenhuizen uit omstreeks 1900, Samen zijn ze een beschermd dorpsgezicht.

9. Na de volgende draaibrug staat links van ons het verzetsmonument van Wildervank. Oorspronkelijk was dit een bronzen beeld die echter door koperdieven is gestolen. Beeldhouwer Mark Witteveen heeft een treffende gelijkenis in moderne stijl weergegeven.

10. We varen voorbij de vroegere Gereformeerde Kerk met de hoogste toren van de gemeente. In deze kerk komen nu Gereformeerden en Hervormden samen in de kerkdienst.

11. Iets verder links twee gebouwen die vroeger het cultureel en sociaal hart van Wildervank vormden. Het voormalig gemeentehuis van Wildervank, gebouwd in 1890 en het vroegere zalencentrum Boelens waar menig dorpsfeest is gevierd.

12. Hiernaast staat de oudste kerk van Wildervank, de eerste steen werd gelegd in 1659. De overlevering verteld, dat Margaretha Hardenberg de vrouw van Adrian Geerts Wildervanck in de heilag te slapen. Bij het wakker worden kronkelde een adder om haar arm. Zij beloofde dat wanneer ze niet zou worden gebeten door haar op dezelfde plaats een kerk zou worden gesticht. Het beeld van

de arm met de adder is verwerkt in het gemeentewapen van Veendam. Voor de kerk staat aan de waterkant een borstbeeld van Adriaan Geerts Wildervanck, vervener en stichter van Wildervank.

13. Kanalen en wijken in veenkoloniën. Om het water af te voeren en de turf te vervoeren werden Oosterdiep en Westerdiep gegraven. Om de ca. 100 meter werden wijken het veen in gegraven. Deze structuur is nog enigszins langs het kanaal te herkennen aan de her en der resterende delen van de wijken.

14. We komen bij de bovenste verlaat "Batjes Verlaat". Voor we de sluis invaren zien we links de oudste boerderij van Wildervank uit het midden van de 19^e eeuw. Aan de rechterzijde van de sluis zien we het beeld van de "scheepsjoager". Dit waren mannen die voor schippers die het konden betalen, met een paard de schepen door het kanaal trokken. Bij arme schippers moesten vaak vrouw en kinderen het schip vooruit trekken.

15. Voorbij de sluis passeren we de brug en op de driesprong van Oosterdiep en Stadskanaal komen we in Bareveld, provincie Drenthe. Bareveld (Boareveld) betekent ruig land. Het ligt op de Semslinie, een rechte lijn die in 1615 werd getrokken van de Martinitoren in Groningen naar Ter Apel. Dit om een einde te maken aan het grensgeschil tussen Drenthe en Groningen.

